

Verslag reis naar Oekraïne 21 juli tot 28 juli

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne zag ik diverse acties ontstaan op Facebook. Eén daarvan was de actie van Andy de Schipper uit België. Hij is vanaf 25 februari in een auto gestapt en meerdere keren naar Oekraïne gereden om daar mensen op te halen en onderdak te bieden. Vanaf dat moment was ik aan het twijfelen of dat voor mij ook haalbaar was. Er kwamen ook andere initiatieven via Facebook & Instagram onder de aandacht en zo ben ik 2 maart in contact gekomen met de Metadidomi Foundation. Dit is een stichting van de familie van Dijke in Sint-Annaland, eiland Tholen, Zeeland.

Evert van Dijke is getrouwd met Anna, een Oekraïense vrouw, en woont al meer dan 10 jaar in Oekraïne, ongeveer 25 min rijden onder Zhytomyr. Vanuit deze stichting werd al vanaf 2007 hulp verleend aan diverse dorpen, scholen, kerken in Oekraïne. Na de inval door Rusland 24 februari dit jaar is die hulp enorm uitgebreid naar humanitaire en ook medische (nood)hulp aan diverse regio's en ziekenhuizen rondom Zhytomyr.

Met een uitgebreide groep vrijwilligers onder de bezielende leiding van ds. Ivan Procupsjuk worden deze goederen uitgedeeld onder de mensen uit diverse (afgelegen) dorpen die volledig op zichzelf zijn aangewezen.

Vanaf begin maart heb ik diverse contacten opgedaan binnen de medische wereld in NL.

Het begon met een berichtje op LinkedIn aan Maurice van den Bosch, CEO van het OLVG te Amsterdam. Hij bracht me in contact met Yvonne Snel (directeur van SAZ) en Yvonne bracht me in contact met Inge de Wit (RvB van SKB Wintersdijk).

Samen met het SAZ en diverse ziekenhuizen in NL (in het bijzonder wil ik ook Gertjan Kamps RvB van SJG Weert en zijn team noemen) hebben we vele pallets met medische goederen, apparatuur, medicijnen, etc. kunnen versturen vanuit NL naar Oekraïne. Tot eind april heeft Metadidomi 75 vrachtwagens met hulpgoederen, voedsel, medische goederen, etc. kunnen versturen naar Oekraïne. Met een totaal waarde van ruim € 1.250.000,-. Inmiddels is dat aantal opgelopen tot 97 vrachtwagens, 2 bestelbussen met aanhangers, 20 grote aggregaten van het leger, waterzuivering en nog vele andere zaken ter waarde van ruim € 1.600.000,-.

Een deel van deze goederen zijn gesponsord door kerken, bedrijfsleven, ziekenhuizen, particulieren en eigen middelen. Vele goederen zijn ook aangekocht uit eigen middelen. Er is grote dankbaarheid dat die middelen weer aangevuld konden worden met collectes, giften, donaties van verschillende instanties.

Er is heel veel gedaan, maar er is nog heel veel meer nodig.

3 juni ben ik lid geworden van de geweldige groep OMWUA (On My Way to UA) opgericht door Marloes Pomp. In deze groep zijn momenteel 310 mensen betrokken bij o.a. het vervoer van vluchtelingen uit Oekraïne en diverse opvanglocaties in Polen naar Nederland. Er zijn al heel veel mensen geholpen, niet alleen met vervoer, maar ook met opvang, huisvesting, regelen van papierwerk in NL, ook humanitaire en medische middelen worden door deze geweldige groep mensen vanuit NL verzameld en naar PL of UA gebracht. Er zijn ook heel veel connecties en banden met diverse regio's en mensen in UA. De lijnen zijn erg kort, effectiviteit is enorm hoog. De gedrevenheid en betrokkenheid van deze grote groep mensen is echt bijzonder te noemen.

Na een aantal indrukwekkende verhalen gelezen te hebben, van rijders die (oude) mensen & jonge kinderen vanuit UA of PL naar NL brengen en zelfs evacuatie uit bezet gebied hebben uitgevoerd, maar die ook Oekraïense mensen van NL naar PL of UA terugbrengen, wilde ik ook een reis naar Oekraïne maken.

Op de heenweg zou ik dan een aantal mensen mee terug naar UA kunnen nemen, in UA zou ik dan naar het ziekenhuis in Zhytomyr kunnen gaan waar we al diverse spullen en medische middelen naar toe hebben kunnen sturen, en wellicht op de terugweg mensen die moeten vluchten uit UA veilig naar NL brengen. Ook wilde ik graag een dag gaan helpen in de vluchtelingenopvang Tesco in Przemyśl, waar OMWUA ook een eigen NL desk heeft ingericht. In de aanloop naar de geplande week waren er nog 2 seminars over hulp aan de medische instellingen en wederopbouw van Oekraïne, met diverse vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en overheid waar nieuwe connecties mee gemaakt zijn. Een bezoek aan de ambassade in Kiev zou indien mogelijk ook gepland kunnen worden, zodat ook in Oekraïne ter plaatse overlegd kon worden hoe we de hulp zo efficiënt mogelijk zouden kunnen inzetten. Nu nog opzoek naar een vrouwelijke bijrijder, zodat vrouwen en kinderen die uit UA of PL willen meerijden naar NL niet bij alleen een vreemde man uit NL in hoeven te stappen. Hiervoor is Andrea Duine gevraagd. Een jonge vrouw van 21 uit onze kerk. Na even nagedacht te hebben gaf ze aan hier tijd voor vrij te willen maken. Afspraken met haar fysiotherapie cliënten zijn verzet, en het thuisfront werd ingelicht over deze reis. De reis is gepland van D.V. 18 tot 23 juli. We gaan met de eigen Opel Zafira, een zeven persoons auto, zodat er ook een aantal mensen extra mee kunnen rijden.

In overleg met Evert is vanwege de graanoogst de trip verzet naar 21 tot 28 juli. Zo hebben we nog iets meer tijd, en kunnen we alles nog beter op elkaar afstemmen. De Zafira is dan niet beschikbaar, maar Metadidomi heeft een 9-persoons bus die gebruikt kan worden. Zo kunnen we nog meer mensen mee terug nemen van UA naar NL. 08-07 gevraagd of Andrea dan ook zou kunnen, en dat was mogelijk. Alle lopende afspraken van Andrea en mij zijn nogmaals verzet, maar nu is het dan definitief. In Polen gelijk een aantal kamers geboekt voor Evert met zijn gezin, Andrea,

mijzelf. En verder nadenken over wat er nodig is. Een flyer gemaakt om wat geld te kunnen ophalen om de onkosten voor deze reis mee te kunnen dekken:

Samen voor Oekraïne

Reis NL - PL - UA (Zhytomyr)
D.V. 21 t/m 28 juli 2022

Leander van Gorsel
Andrea Duine

Een reis naar Oekraïne om samen te helpen bij een opvangcentrum en moeders en kinderen naar Nederland te brengen.

Help jij een handje mee? Dat kan via een betaalverzoek door de onderstaande QR-code te scannen, of door op de link te klikken!

Wat fijn om te merken dat er dan ook collega's op het werk zijn en familie en vrienden die je hierin willen steunen. In totaal is er € 1430,- opgehaald, genoeg voor de reiskosten, hotelovernachtingen en onkosten in UA. Hartelijk dank aan iedereen die ons gesteund heeft!

Via OMWUA kwam 11-07 het verzoek of er een moeder met dochter mee terug naar Zhytomyr kon rijden. Dat was geen probleem. Een kamer extra geboekt in Polen. Dezelfde dag bleek dat er een miscommunicatie was. Er was nog een andere moeder met kind die ook dezelfde tijd terug wilde naar UA. Gaat dat passen? Acht zitplekken van de bus bezet, en dan nog bagage meenemen? Enige teleurstelling dat vanwege een miscommunicatie 2 mensen niet meer mee terug kunnen naar UA. Maar nu kan Natasha mee, iemand die door Metadidomi vanaf begin maart in Sint-Annaland is opgevangen en dus al ruim 4,5 maand niet bij haar man is geweest.

Nog een aantal dagen, en dan gaat het er echt van komen. Routes uitzetten, eten/drinken voor onderweg inkopen, laatste tips navragen in de groep, en toeleven naar het moment dat we kunnen gaan rijden. Evert gaf aan met zijn vrouw en dochtertje te willen vliegen op Polen, en dan vanaf daar met ons mee te rijden naar UA.

Van medisch directeur chirurg Vitaly Khomenko, van het regionale klinisch ziekenhuis, genoemd naar O.F. Gerbachevsky, in Zhytomyr kreeg ik 5 juni het dringende verzoek of er, vanuit NL, stents geleverd zouden kunnen worden. De voorraad stents die ze nog hadden zou voor ongeveer één maand voldoende zijn. Nu zijn stents behoorlijk dure medische middelen, die we zelf ook niet beschikbaar hadden. Heel veel artsen, cardiologen, raden van bestuur en talloze inkopers van diverse ziekenhuizen in Nederland zijn benaderd met de vraag of hierin vanuit NL iets mogelijk zou zijn. Keer op keer kwam het antwoord dat dat erg lastig is, dat de gevraagde stents niet konden worden ingekocht, etc. Uiteindelijk via LinkedIn begin juli in contact gekomen met de directie van Abbott. Telefoonnummers zijn uitgewisseld, diverse mails zijn gestuurd met wat er nodig was en uiteindelijk de toezegging gekregen vanuit België dat

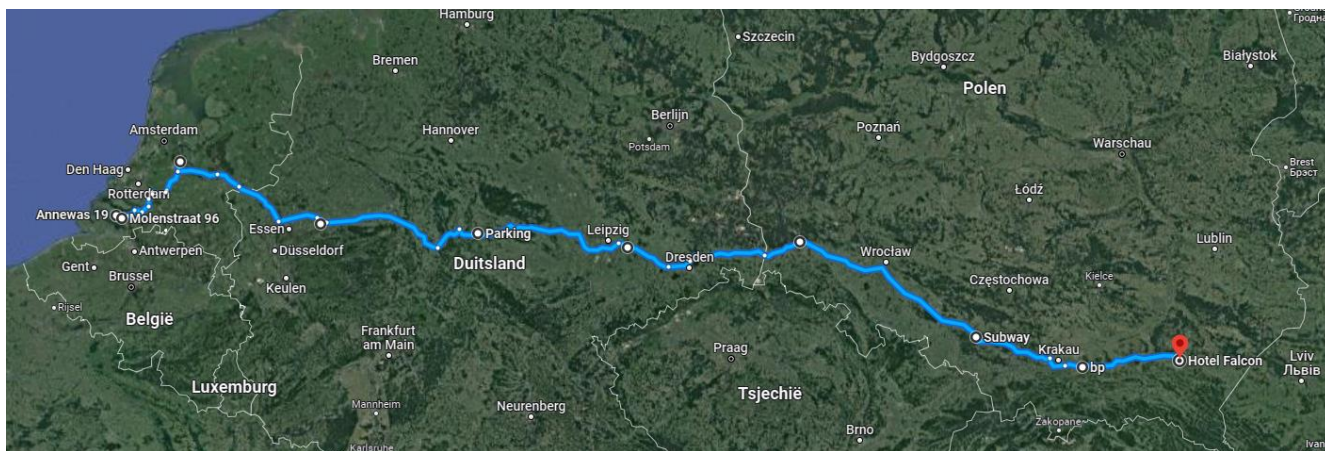
er gekeken zou worden naar een mogelijkheid om dit voor elkaar te krijgen. Om het benodigde geld beschikbaar te krijgen is er een verzoek gedaan aan de landelijke diaconieën van de CGK, de HHK en de PKN. Vanuit de landelijke diaconie van de CGK is er een heel mooi bedrag beschikbaar gesteld waarmee deze stents aangekocht zouden kunnen worden.

Ongeveer één week voor vertrek naar UA zag het er naar uit dat alles rond was. Een Letter of Request is in Parijs met de directie van Abbott besproken en goedgekeurd, de juiste types en diameters zijn uitgezocht, alles zou besteld kunnen worden, en met een beetje geluk zouden ze in Zhytomyr afgeleverd kunnen worden op het moment dat we daar zelf ook zouden zijn. Totdat er donderdagmiddag, voordat we de week erna naar UA zouden gaan, een mailtje komt dat een deel van de stents vanwege ontbrekende registratie niet via NL geleverd zouden kunnen worden. En de overige stents kunnen wel geleverd worden, maar met alle bijkomende kosten zouden dat er een stuk minder zijn dan de gevraagde hoeveelheid.

Nog weer contact opgenomen met de directie van Abbott, uiteindelijk contactgegevens gekregen van Dmytro uit Kyiv. Via zijn UA bedrijf zouden alle stents wel besteld kunnen worden, alleen komen ze dan wel iets later aan in UA. Omdat het hier niet alleen om medische middelen gaat, maar mogelijk om 150 mensenlevens extra is hiervoor gekozen. Veel whatsapp verkeer, veel contact over en weer, maar wat een enthousiasme en bereidwilligheid om hierin te helpen!

Verbazing was er in UA dat een stichting in NL zich in wil zetten om stents voor een ziekenhuis in Zhytomyr te regelen, maar ook dat er mensen vanuit NL naar Zhytomyr en ook naar Kyiv toe willen komen om zelf te zien hoe de hulp ter plaatse besteed wordt en zelf te overleggen wat er nog meer nodig is. Als we dan toch naar Zhytomyr gaan is het dan ook mogelijk om door te rijden naar Kyiv, zodat we professor Maksym Sokolov van Institute of Cardiology, National Scientific Center "Strazhesko M.D" zouden kunnen ontmoeten? Hij wilde ook graag horen wie Metadidomi is en waarom we dit werk doen, en of er evt. ook connecties tussen de cardiologie afdelingen en universiteiten van UA en NL gelegd konden worden. Mede door de oorlog is het een stuk moeilijker voor jongen Oekraïense artsen en studenten om kennis en ervaring in het buitenland te kunnen opdoen.

Woensdagavond 20-07 rond 22:00 gaan we rijden, donderdag een overnachting in Polen, Evert en zijn gezin ophalen, en vrijdagmorgen 22-07 de grens over richting Zhytomyr. De route zoals die nu gepland is:

Dinsdagmiddag 19-07 12:12 een appje van Evert: ik ben ziek geworden, koorts en echt niet lekker. Moeten maar even aanzien of alles door kan gaan en of Evert donderdag met zijn vrouw en dochter naar Polen vliegen...

Dinsdagavond 19-07 22:17 een appje uit de OMWUA groep: de moeder met het kind zien het toch niet zitten om woensdag in te stappen en naar UA te gaan...

Wat nu? Van tevoren was bedacht dat we Evert wel heel graag erbij wilden hebben, omdat hij ook Oekraïens spreekt, de regio en hele situatie ter plaatse goed kent. Wat moeten wij als Nederlanders daar zoeken in een land wat in oorlog is, wat zelfs ook in het relatief rustige noorden en midden van het land toch nog regelmatig te maken heeft met oorlogsdreiging, luchtalarmen, etc.

Misschien toch maar alleen naar PL rijden, daar mensen ophalen, en dan weer terug?

Via Maureen Havenaar hadden we eerder die week wel het verzoek gekregen of we op de terugweg in Kyiv twee moeders met hun twee zonen zouden willen meenemen. En op het laatst ook nog een verzoek om een man van 73 jaar met zijn dochter uit Kyiv mee te nemen. Deze mensen kunnen we toch niet in de steek laten?? Eerst nog maar een nachtje slapen, hopen dat woensdag Evert zich toch beter voelt en nog meegaat.

's Middags rond **13:00** een mail vanuit het ministerie dat er voor maandag 25-07 om 15:00 een ontmoeting met ambassadeur de Mol geregeld is. We worden dan verwacht bij de residentie van de ambassadeur.

Woensdag 20-07: de dag van vertrek. **10:00:** contact met Evert: hij voelt zich wel een stuk beter, maar heeft nog wel lichte koorts. De bus kan eind van de ochtend wel opgehaald worden, dan kunnen we verder alles erin zetten, en ons klaar maken voor vertrek. Begin van de middag de bus opgehaald. 2 jerrycans met diesel er nog ingezet, even controleren of alles aanwezig is. In het dashboardkastje alleen een papier van RDW over de keuring en tenaamstelling, beetje een vaag gevoel dat dat toch wel weinig is, maar verder niet bij stil staan dat een essentieel ding ontbrak: kentekenregistratie pasje... Instappen en naar Oud-Vossemeer.

's Avonds **20:00** (2 uur voor vertrek) een belletje van Evert: we kunnen niet mee, net een test gedaan, het is corona... Wat nu? Afblazen wil ik niet, maar zonder goed alternatief wordt e.e.a. toch wel een beetje lastig. Ruim een uur in spanning gezeten, maar toen kwam het antwoord van Evert: Jullie kunnen naar UA gaan. Vrijdag kunnen we in het appartement van Evert overnachten, zaterdag en zondag zijn we van harte welkom bij ds. Ivan Procupsjuk en zijn gezin. De zaterdag kunnen we met een groep vrijwilligers mee om voedselpakketten uit te delen in enkele dorpen noordwest van Kyiv. Zondag kunnen we mee naar kerk, er is zelfs voor zaterdag en zondag een vertaler geregeld, zodat we alles in het Engels kunnen volgen. Maandag kunnen we naar het ziekenhuis om kennis te maken met dr. Vitaly, daarna kunnen we doorrijden naar Kyiv om de afspraak met Dmytro en met prof. Maksym door te laten gaan, en zelfs een bezoek aan ambassadeur Jennis de Mol is vanuit NL geregeld.

In heel deze ontwikkeling op het laatste moment is heel duidelijk Gods sturende hand ervaren. Met een gerust hart kunnen we thuis afscheid nemen, Andrea gaan ophalen, en naar St. Annaland Natasha ophalen. 's Middags om 13:00 nog in contact gekomen met Tatiana die wilde graag naar Lviv meerijden, zodat ze vandaar met de trein naar Odessa zou kunnen gaan om nog éénmaal haar zieke oude vader te kunnen zien. Om 24:00 afgesproken om haar in Maartensdijk op te halen. Kamer in Polen was al geboekt, dus dat was verder ook geen probleem meer.

22:01 even op de foto, dan gauw instappen en door.

22:15: Natasha ophalen in St. Annaland. Even kennis maken, toch wel een beetje onwennig, maar verder naar Maartensdijk. Daar even zoeken maar om **00:10** ook Tatiana opgehaald en verder richting Duitsland. De dames zijn al vrij snel alle 3 in slaap, de eerste uren weinig verkeer onderweg. We hebben diverse stops gehad en de reis verloopt prima. De dames praten onderling volop in het Oekraïens. En met ons lukt de communicatie in het Engels ook prima.

21-07 rond 18:45 komen we aan in het hotel in Polen. Eerst even douchen, bijkomen en dan lekker wat eten. Onder het eten leren we elkaar pas echt kennen. Tijdens de rit is er al wel e.e.a. uitgewisseld, maar de gesprekken gaan tijdens het eten echt de diepte in. Wat hebben ze meegemaakt, waar gaan ze naar toe, wat is hun achtergrond? Waarom doen wij als Nederlanders dit voor mensen die we helemaal niet kennen? Al snel komen we erachter dat ondanks alle verschillen er wel een gemeenschappelijke grond is: het vertrouwen dat al onze wegen in Gods hand liggen. Het maakt het leven en alle gebeurtenissen niet direct makkelijker, maar het geeft wel rust en kracht om er mee om te gaan. Ook met het onbekende. Tatiana hoopt morgen per trein naar Odessa te gaan. Wat staat haar daar te wachten? Hoe erg zijn alle beschietingen geweest de achterliggende maanden?

22-07 om 07:30 stappen we weer in en gaan we weer rijden.

08:58 komen we aan bij de Pools / Oekraïense grens. Paspoortcontrole: geen probleem. Papieren van de bus: wel een probleem. Het papier van de RDW is uiteraard geen geldig bewijs dat de bus de grens over mag. Er moet een pasje komen, anders mag de bus niet de grens over. Wat nu? Even bellen met Evert of het pasje misschien ergens anders in de bus ligt? Helaas, het pasje ligt in NL op kantoor. Onrust op het gezicht van beide Oekraïense dames. Zo dicht bij de grens en dan nu niet verder kunnen?

Een Poolse douanebeambte komt eraan. Hij wil ons wel doorlaten, we kunnen dan in UA ons ding doen, maar hij geeft erg duidelijk aan dat we op de terugweg Polen niet binnenkomen met deze bus als we dan geen geldige pas hebben. Evert heeft een foto gemaakt van het pasje, daarmee kunnen we wel aan de UA kant verder. Maar ook voor onderweg geeft dit toch wel wat extra risico, omdat we niet kunnen aantonen dat we met deze bus mogen rijden. Misschien terug naar PL en daar een andere bus huren? Nog even een telefoontje naar de contactpersonen van de Ambassade of dit problemen in UA kan opleveren. Daar geven ze aan dat er in UA wel iets geregeld kan worden als we aangehouden worden. Maar voor de terugweg naar PL moet het pasje er wel komen...

We hakken de knoop door en hebben er vertrouwen in dat er ook in deze omstandigheden voor ons gezorgd zal worden. We rijden de grens over. Natasha en Tatiana doen hun woordje aan de UA grens, en we zijn van harte welkom om verder te gaan. Binnen een half uur is alles geregeld en zijn we onderweg naar Lviv. Zelfs met een missende registratiepas van de bus is sneller dan dit haast niet mogelijk om de grens over te steken. Groot is de opluchting bij beide dames dat we toch verder gaan. Net over de grens weer even contact met het thuisfront. We gaan door! A.u.b. wel zorgen dat het pasje op welke manier dan ook richting UA gebracht wordt, zodat we een aantal dagen later wel weer met een volle bus de grens kunnen oversteken...

Nog maar net in Oekraïne merken we de gevolgen van de oorlog vrijwel direct. Barricades bij elke brug. Roadblocks midden op de snelweg. Afremmen, slalomend eromheen en Oekraïense militairen die alles nauwlettend in de gaten houden. Gelukkig mogen we door. Het is net alsof je op een filmset rijdt, maar in je achterhoofd weet je: dit is werkelijkheid. Al 4,5 maand lang!

12:00 We zijn in Lviv. Afscheid nemen van Tatiana is, ondanks dat we elkaar nog maar 36 uur kennen, toch moeilijker dan gedacht. We wisselen nog gegevens uit, nog even een selfie:

Nog een omhelzing en we beloven elkaar op de hoogte te houden van de verdere reis. We zetten haar bij een mooi park af en zij gaat verder haar reis naar Odessa vervolgen. Wij stappen weer in en gaan richting Zhytomyr. Natasha wil graag ook weer zo snel mogelijk verder. Hoe eerder we er zijn, des te eerder ze haar man weer kan ontmoeten. Onderweg worden we bij een versperring uit de rij gehaald. Paspoorten worden getoond, geen probleem. Verzekering van de bus wordt gevraagd, maar die hebben we ook niet bij. Even elkaar moeilijk aankijken, in Engels vragen wat de bedoeling is, gaat ook niet werken. Dan maar het papier van de RDW laten zien. Nog even wat uitgewisseld tussen Natasha en de soldaat, dan mogen we doorrijden. Wat fijn dat we toch mensen bij ons hebben die vloeiend Oekraïens spreken! Hopelijk verder geen oponthoud meer.

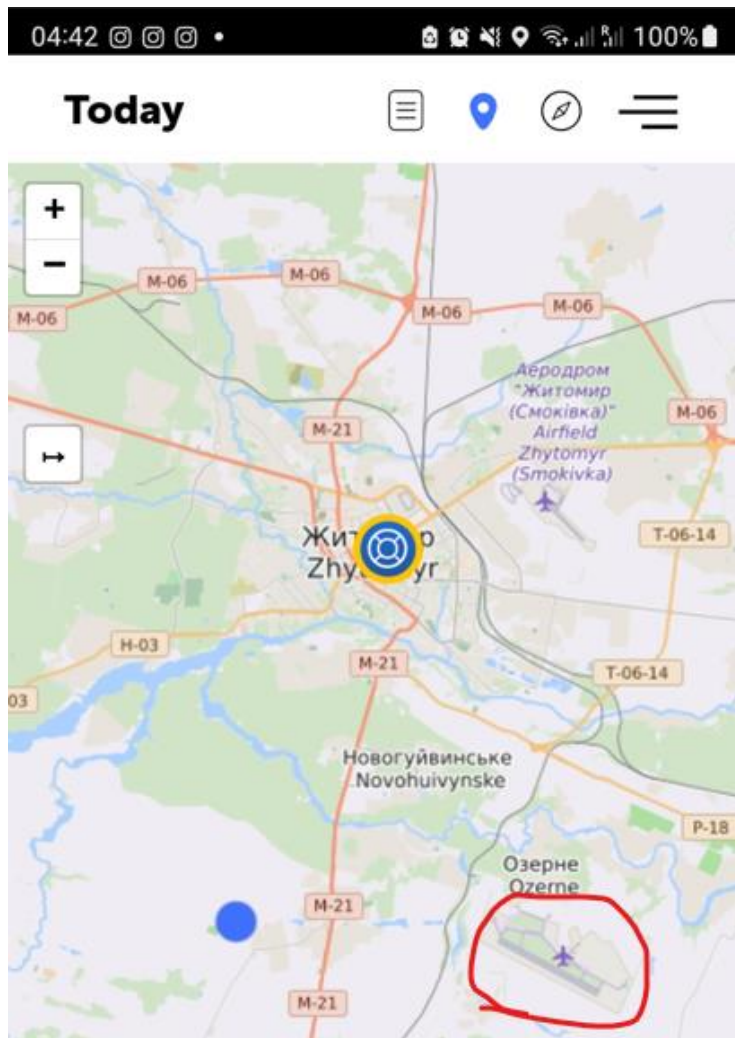
Nog een paar korte tussenstops en we komen rond 20:00 aan in Zhytomyr. Een gelukkig weerzien tussen Natasha en haar man. Zij heeft een heel weekend om bij te praten en samen te zijn. Wij gaan nog verder naar het appartement bij Evert op de boerderij. Wij blijven hier één nacht. Google maps stuurt ons een klein onverhard zandweggetje in en via

een achtererf van een collega van Evert komen we uiteindelijk op plaats van bestemming. Het eerste deel van de reis is gelukkig goed voltooid!

Evert heeft nog contact gehad met een Oekraïense buschauffeur. Die was net weer op weg naar NL, en zou dan gelijk omdraaien en voor ons de kentekenregistratiepas mee terug brengen naar Kyiv. Waarschijnlijk zou die er zaterdagavond of zondag al kunnen zijn!

Zaterdag 23-07 om 04:42 schrik ik wakker. Een behoorlijk kabaal in de lucht. Het zal toch niet??

Gauw op LiveUAMap kijken, en jawel: luchtalarm o.a. in regio Zhytomyr:

Uit het raam is verder niets te zien. Later krijg ik te horen dat vanaf het nabijgelegen militair vliegveld alle straaljagers de lucht in worden gestuurd bij een luchtalarm in de regio. Zo zijn de vliegtuigen beschermd tegen vernietiging en kunnen ze worden ingezet waar nodig. Na een kwartier is alles weer rustig, alleen de slaap wil niet echt meer komen.

Dan maar op tijd uit bed, alles weer opruimen, ontbijten en klaar maken om naar de stad Zhytomyr te rijden.

09:00 afgesproken bij de kerk in Zhytomyr. Een vrijwilliger komt ons daar ophalen en dan horen we wel wat er verder die dag de bedoeling is.

09:10 Sasha en Angel komen in één van de gesponsorde bussen van Metadidomi aanrijden. Sasha is een jonge man van begin 30. Angel een jonge vrouw eind 20. Angel is deze dag onze vertaalster. We rijden achter de bus aan en gaan naar het centrale distributiepunt van Metadidomi bij ds. Ivan thuis. Het is een klein half uur rijden, dan komen we in een soort dorpje waar alles rondom een baptistengemeente opgebouwd is. Diverse huizen, een kerk, diverse opvanglocaties voor weeskinderen.

We stoppen voor een grote loods, even kennis maken en dan gauw de bus van Sasha inladen met heel veel tassen geschonken door een Nederlandse groothandel. De spullen die in de tassen zitten zijn etenswaren. Op transport gezet vanuit NL naar UA door Metadidomi. Alles bij elkaar goed voor 1 tot 2 weken eten. Ook worden er veel kratjes met verse druiven ingeladen. Heel lekker en gezond, zeker ook met deze temperaturen. Voor vertrek gaat ds. Ivan ons voor in gebed of we vandaag geholpen zullen worden om de (vaak oude) mensen in afgelegen gebieden te bereiken met ons voedsel, maar ook of er behoefte mag zijn naar het geestelijke voedsel wat zeker ook in deze tijd zo enorm belangrijk is.

We stappen weer in, Angel bij ons in de bus, en in volle vaart gaan we op weg. De wegen die we moeten berijden zijn vol met gaten en diepe kuilen. Hoe dichterbij de grens met Belarus komen, hoe troostelozeler alles wordt. Na ruim een uur rijden stoppen we bij een roadblock met een aantal soldaten. Sasha springt uit de bus, pakt een krat met

druiven om ook de soldaten van een verfrissing te kunnen voorzien en overlegt met de soldaten welke route we het beste kunnen nemen. Het blijkt dat er nog diverse wegen te gevaarlijk zijn om over te rijden. Gedurende de rit leren we Angel beter kennen. Ze een Russisch weesmeisje uit Mariupol. Toen ze 2 jaar oud was is ze geadopteerd door een Amerikaanse missionair. Ze heeft 6 jaar in Amerika gewoond, waar ze goed Engels heeft geleerd. Daarna zijn ze weer terug naar Oekraïne gegaan, en woont ze alweer jaren in de omgeving van Zhytomyr. Pas laat de avond ervoor kreeg ze de vraag of ze vandaag met ons mee wilde gaan om alles wat we onderweg zien en bespreken te vertalen voor ons. We gaan weer verder, en al vrij snel gaan we van de "hoofdweg" af en gaan we onverharde wegen over naar het eerste dorp. Een lange straat met enkele huizen. Luid toeterend rijden we door de straat, en de mensen komen naar buiten kijken wie we zijn en wat we komen doen. Vrijwel direct worden we geconfronteerd met de afschuwelijke werkelijkheid van de oorlog. Diverse huizen in dit dorp zijn compleet met de grond gelijk gemaakt. Totale en vooral nutteloze verwoesting door Russische troepen.

Een huis totaal verwoest.

Een plafond verwoest door raket inslagen. De woning is onbewoonbaar. Geld en middelen om te repareren zijn er niet.

Angel bij een totaal verwoest huis. De mensen op de achtergrond kunnen hier niet meer blijven. Maar hun moeder woonde ook in een huis wat hiernaast stond. Ook dat huis is totaal verwoest en met de grond gelijk gemaakt.

Een prachtige blauwe lucht, maar een en al ellende voor deze mensen.

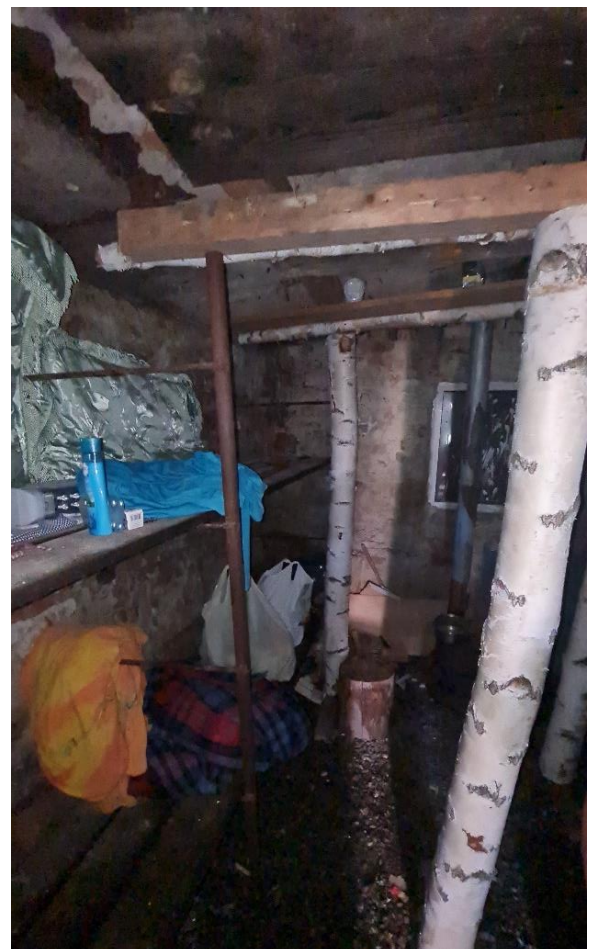

Ook de stal is door Russische militairen, vlak voordat ze uit dit dorp verdreven zijn, totaal verwoest:

De moeder die hier woonde heeft 3 weken lang samen met haar hond in een hol onder de grond moeten schuilen:

Wat normaal een koude ruimte was om groenten en wekflessen in te bewaren was nu 3 weken lang, dag én nacht, het onderkomen van een oude vrouw met alleen haar hond als gezelschap. De verschrikking die ze begin maart heeft meegemaakt zijn nog in haar stem te horen.

We geven onze tassen met voedsel af, luisteren naar hun verhalen, staan in een kring en bidden of deze mensen ook de komende maanden geholpen kunnen worden. Duidelijk is wel: zo kunnen ze niet de herfst en straks de winter in. Tijdens het gebed horen we de vogels fluiten in de bomen rondom ons. We moeten denken aan Mattheus 6: 25-34 en Sasha kan nog een boodschap aan deze mensen meegeven:

25 Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten, en wat gij drinken zult; noch voor uw lichaam, waarmee gij u kleden zult; is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding?

26 Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren; en uw hemelse Vader voedt nochtans dezelve; gaat gij dezelve niet zeer veel te boven?

27 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, een el tot zijn lengte toedoen?

28 En wat zijt gij bezorgd voor de kleding? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen; zij arbeiden niet, en spinnen niet;

29 En Ik zeg u, dat ook Salomo, in al zijn heerlijkheid, niet is bekleed geweest, gelijk een van deze.

30 Indien nu God het gras des velds, dat heden is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?

31 Daarom zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken, of waarmee zullen wij ons kleden?

32 Want al deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelse Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft.

33 Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

34 Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen; want de morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad.

We stappen weer in de bus en rijden naar het volgende dorp.

Ook hier hetzelfde beeld: een en al verwoesting:

Een oude man van in de 70 waar Sasha enkele weken geleden voor het eerst langs kwam zat toen hulpeloos op een bankje voor zijn verwoeste huis. Niets was nog enigszins bewoonbaar. Totaal geen uitzicht was er op dat moment. Sasha gaf toen aan dat er ook voor deze man hulp zou komen, niet wetend waar vandaan of op welke wijze. Enkele dagen later kreeg hij te horen dat een andere groep vrijwilligers gekomen was om het dak van deze man te repareren, zodat er enige bescherming tegen de weersomstandigheden zou zijn.

Toen wij deze zaterdag kwamen lag er inderdaad een nieuw dak op een klein gebouwtje:

De verwoesting van wat er ooit was is daarmee niet teniet gedaan, maar dit is al zoveel meer als wat andere mensen in hetzelfde dorp hebben...

De huizen zijn door artillerie en tank beschietingen verwoest, en brand heeft het afgemaakt. Totaal onleefbaar geworden.

Restanten van de munitie die gebruikt is om alles met de grond gelijk te maken. Een stille getuige van wat er hier met tanks en artillerie heeft plaatsgevonden.

We rijden door naar het volgende dorp. Hier ontmoeten we een invalide man die ook zijn huis is kwijtgeraakt en een oude vrouw die gespaard is gebleven ondanks dat een Russische raket bij haar in de tuin is ingeslagen:

De raket die ingeslagen is in de tuin naast haar huis had voor een verschrikkelijke verwoesting kunnen zorgen. Het heeft niet zo moeten wezen. Deze vrouw is gespaard gebleven, en geeft nu onderdak aan haar burens die wel alles kwijt zijn geraakt. Op die leeftijd dit mee moeten maken is eigenlijk niet te bevatten.

Mensen die alleen nog in een auto en een achtergelaten tent kunnen slapen, omdat ook daar alles is verwoest.

Ze staan er alleen voor. Hulp vanuit overheid is er niet. Zelf proberen voor een onderkomen te zorgen is het enige wat ze kunnen doen. De dankbaarheid dat er naar hen omgezien wordt vanuit de kerk en diverse vrijwilligers is dan ook enorm groot.

Het verwoeste huis van deze invalide man:

Een tijdelijk onderkomen in een erg klein schuurtje is momenteel het enige wat er nog is:

Ondanks alle ellende van deze mensen worden we uit dankbaarheid uitgenodigd om het middageten bij deze mensen te nuttigen. Speciaal voor ons wordt het nationale gerecht van Oekraïne op tafel gezet: Борщ (Borsjt) En het smaakt heerlijk!

Na deze voortreffelijke maaltijd gaan we gauw weer door naar het volgende dorp.

Ook hier brengen we de tassen weer rond, ook hier hetzelfde beeld. Veel verwoesting, veel oudere mensen die geen dak meer boven hun hoofd hebben, en nagenoeg ook geen hulp van familie. Jonge mannen zijn opgeroepen voor het leger, hebben gediend en velen zijn helaas ook gesneuveld. Groot is het verdriet wat we deze dag van deze mensen te horen hebben gekregen.

Toch is het ontzettend mooi en dankbaar werk geweest om deze mensen een hart onder de riem te kunnen steken, om ze van een klein beetje voedsel te kunnen voorzien en om ze ook geestelijk voedsel mee te kunnen geven in deze uiterst donkere en onzekere tijd. Vele mensen geven aan voor de oorlog nooit naar de kerk te gaan of over het geloof gedacht te hebben, maar dat ze daar in deze omstandigheden wel een toevlucht kunnen vinden en ook veel getroost worden door het besef dat leven en sterven, rijkdom en armoede, gezondheid en lichamelijk of psychisch leed niet in onze hand ligt.

Voor de paar kinderen die we in sommige dorpen nog tegen kwamen hadden we een tasje met wat kleurboekjes, stiften en wat snoep meegenomen.

De dag is bijna voorbij. Nog één dorp waar we de laatste tassen uitladen, en dan nog ruim een uur terug naar ds. Ivan rijden. Ook bij dit laatste dorp heeft nog een stille getuige van de verschrikkingen die hier begin maart hebben plaatsgevonden:

Nog even poseren met deze geweldige mensen.

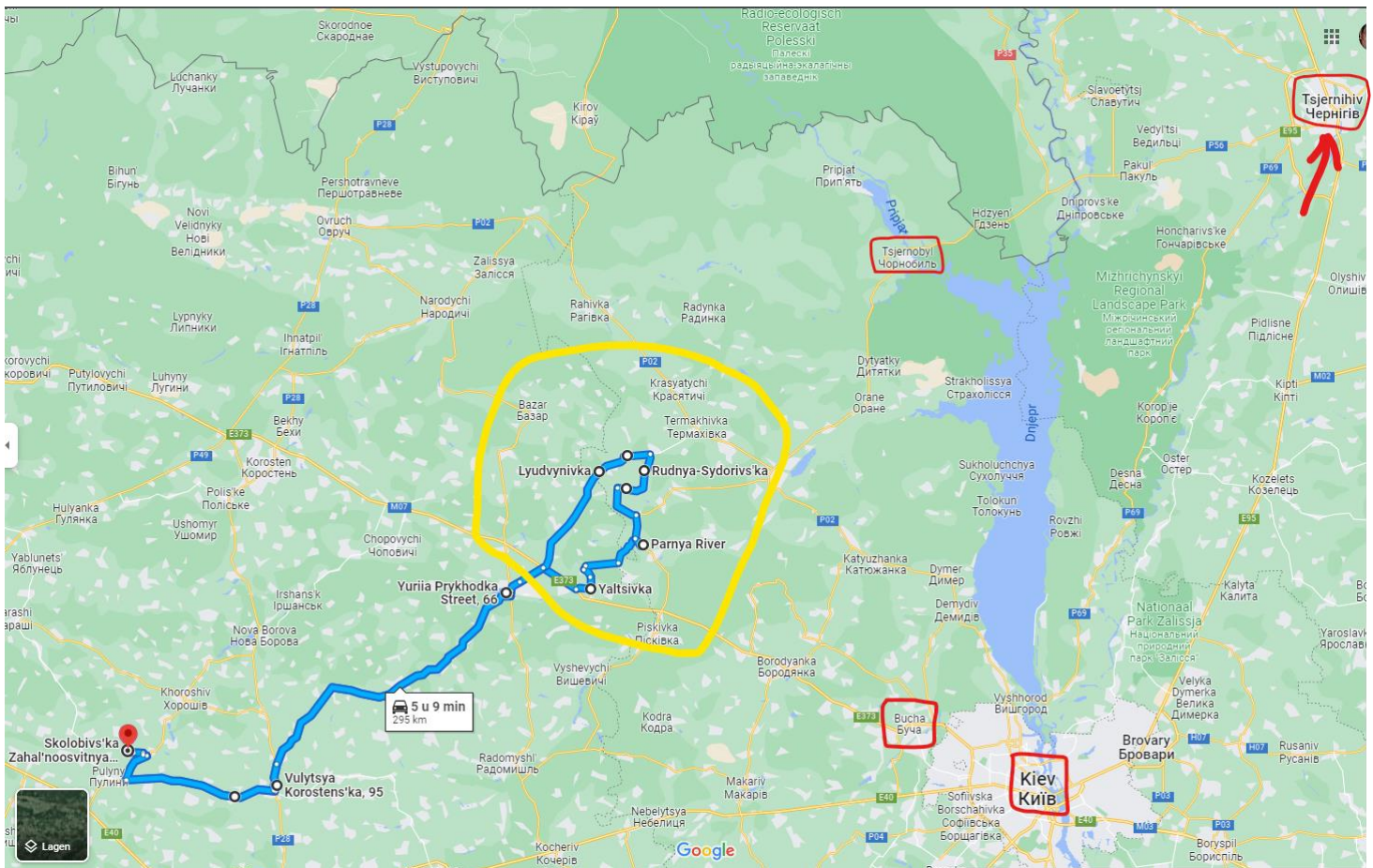
Ik vind het heel bijzonder dat we deze mensen nog maar 1 dag kennen, maar dat de gesprekken die we gevoerd hebben zoveel dieper gaan dan wat ik in jaren met familie, vrienden en collega's heb gedaan. Er is geen schaamte om gevoelens te uiten, om over geloof te praten, over de dingen die er echt toe doen in het leven.

Wel is het erg jammer dat een oorlog in dit geval de reden is dat zulke gesprekken gevoerd kunnen worden...

En tot slot nog een prachtige zonsondergang. Het is inmiddels ruim **21:30** uur als we bij ds. Ivan en zijn gezin aankomen. Wat een warm ontvangst. We voelen ons gelijk helemaal thuis daar. We krijgen nog een heerlijke maaltijd, we sluiten de dag af en gaan moe, vol van indrukken, maar toch met een tevreden gevoel slapen.

Alleen wat willen we graag nog meer kunnen betekenen voor deze mensen...

De route die we gereden hebben om de dorpen noordwest van Kyiv te bereiken. Op ongeveer 1 uur afstand van Tsjernobyl en 1,5 uur afstand van de grens met Belarus zijn we geweest. Nog veel meer kleine dorpen en steden liggen in deze omgeving die ook veel te lijden hebben gehad en zwaar verwoest zijn in de begindagen van de oorlog. Een andere plaats die onze aandacht vraagt ligt nog een stuk noordelijker: **Chernihiv**

Zondag 24-07 om 07:30 wordt er alweer een busje geladen met fruit en andere etenswaren. Een aantal mannen op leeftijd gaan dit deze morgen afgeven bij een militair hospitaal. Velen van hen hebben zoons die opgeroepen zijn voor het leger, gevochten hebben, gewond zijn geraakt en helaas zijn er ook in veel families inmiddels mensen overleden door de gevolgen van deze verschrikkelijke oorlog.

Naast de loods staat één van de twee aanhangers, geschonken door Metadidomi, gebruikt om humanitaire goederen en levensmiddelen mee rond te brengen naar de dorpen waar dit het hardst nodig is:

We krijgen een goed ontbijt, en maken ons klaar om 10:00 naar de kerk te gaan.

Dit is één van de meest indrukwekkende kerkdiensten die ik meegemaakt heb. Natuurlijk is het een dienst in een land wat in oorlog is. Bijzonder is dat 60% van de mensen die gekomen zijn voorheen nooit naar kerk gingen. Ieder gezicht wat je ziet spreekt boekdelen. Elk gezin is direct betrokken bij deze zinloze oorlog. Je voelt de constante spanning, maar toch ook een bepaalde rust en vertrouwen. De dienst is net een kwartier bezig en in de verte horen we weer het luchtalarm wat in de stad afgaat. De preek gaat o.a. over Job die ook alles is kwijtgeraakt in zijn leven, zijn huis, zijn bedrijf, al zijn kinderen en ten slotte ook zijn gezondheid. Nochtans bleef Job vertrouwen op God. En dat vertrouwen is niet beschaamd geworden. De oproep klomk om juist ook in deze moeilijke tijd naar elkaar om te zien, iets wat voor veel Oekraïners toch moeilijk blijkt te zijn.

We mochten als gasten uit Nederland vertellen waarom we juist in deze tijd toch naar Oekraïne gekomen zijn. Dat we aan deze mensen denken en waar mogelijk hen willen helpen. Al beseffen we heel goed dat al onze hulp en goede bedoelingen vaak slechts een druppel op een gloeiende plaat zijn.

Bijzondere dank gaat uit naar Marina die de hele dienst en heel de zondag als vertaalster ons terzijde heeft gestaan. 's Middags hebben we een BBQ in de tuin bij de dominee. Ondanks alle ellende in dit land is het toch goed om ook met het gewone leven verder te gaan. En ook dan zie je de vastberadenheid bij de mensen. Hoe ontspannen de sfeer op dat moment ook is, het gesprek draait toch al snel weer uit op de oorlog, en wat iedereen daarin heeft meegemaakt.

's Avonds de 2^e kerkdienst, die ook weer erg bijzonder was. Een gezin wat hun huis en hart heeft opengezet om weeskinderen op te vangen werd gesteund door de gemeente en door gezamenlijk gebed. Onwillekeurig gaan mijn gedachten naar mijn eigen 4 kinderen die allemaal veilig thuis zijn. Wonend in vrijheid, geen angst om vader of zoon die opgeroepen is voor het leger. Beide ouders nog in goede gezondheid. Wat hebben wij het in NL dan goed en wat is het contrast dan immens groot als je dan zelf in dit land en in zo'n dienst aanwezig bent. Het is eigenlijk niet goed onder woorden te brengen.

Aan het eind van de dienst nog even een foto voor het kerkgebouw als herinnering voor later. Ook hier weer onvergetelijke momenten opgedaan!

“Thuis” gekomen drinken we nog een bak koffie, en bespreek ik met ds. Ivan hoe hij de hulpverlening voor de komende maanden voor zich ziet. Morgen heb ik een afspraak bij de ambassade. Als ik daar iets voor elkaar zou kunnen krijgen, wat is dan het meest belangrijke wat er moet gebeuren?

Al snel komen er verschillende punten onder de aandacht:

1. Hulpverlening aan de armste mensen die letterlijk alles zijn kwijtgeraakt, en zelf niet in staat zijn om hier enige verandering in teweeg te brengen blijft een zeer belangrijk punt (zoals gisteren de dorpen noordwest en noordoost van Kyiv, maar er zijn nog veel meer van deze regio's).
2. Mensen die niet direct in materiele zin door de oorlog getroffen zijn doordat hun huis verwoest is en die nog wel een baan hebben lopen toch een groot risico dat het werk, en daarmee ook de inkomsten om voor het gezin te zorgen, komt te vervallen door alle economische omstandigheden en de menselijke offers die deze oorlog met zich meebrengt en vraagt.
3. De hulpacties m.b.t. reparatie en herbouw moeten zoveel als mogelijk gebruik maken van lokale Oekraïense ondernemers. Op die manier zorg je ook voor een stukje werkgelegenheid.

4. De mentaliteit van Oekraïners is in veel gevallen bijzonder te noemen. Men wil niet om hulp vragen, men wil amper hulp accepteren, maar men heeft het bijzonder hard nodig. Ook elkaar helpen blijft vanwege de geschiedenis een enorme uitdaging. Er is echt een cultuuromslag nodig. Daar blijft men ook veel op wijzen.
5. Echt heel veel mensen hebben niet alleen materiele hulp nodig, maar vooral ook een luisterend oor en toegang tot het Evangelie.
6. Er zijn vele vrijwilligers in de regio. Er zijn veel contacten met andere leidinggevenden en het bedrijfsleven, misschien is het goed om vanuit een gelaagde structuur hier verder vorm aan te geven, en samen te werken waar mogelijk.
7. Geld blijft absoluut een uitdaging. Zicht op waar er behoefte aan is, mogelijkheden om hulp te kunnen bieden zijn geen probleem. Dat hebben de achterliggende maanden wel bewezen. Om alles te kunnen (blijven) bekostigen is en blijft nog steeds een uitdaging!
8. In de regio's dichter bij het front is de situatie nog vele malen ernstiger. Misschien is het beter om de focus te verleggen van rondom Zhytomyr naar plaatsen zoals Chernihiv.

We sluiten af, bellen nog even met het thuisfront, maken ons klaar voor het vertrek morgen naar Kyiv en gaan slapen. We vragen of er al iets bekend is over het kentekenregistratiepasje, want over ruim één dag moeten we toch weer de grens over naar Polen... Nog geen contact met de buschauffeur, maar het zal vast wel goed komen...

Maandag 25-07 om 07:30 ontbijt. Spullen inpakken en we gaan op weg terug naar Zhytomyr.

09:00 nog even een ontmoeting met Sasha, we krijgen nog wat lekkers mee voor onderweg, een stevige handdruk, een omhelzing en we hopen elkaar in goede gezondheid weer te zien.

09:15 we hebben een afspraak met dr. Vitaly Khomenko, medisch directeur van het regionale klinisch ziekenhuis, genoemd naar O.F. Gerbachevsky aan de Rode Kruisstraat 3. Hij staat ons op te wachten bij de hoofdingang:

We hebben vaak contact gehad over de WhatsApp, maar dit is de eerste keer dat we elkaar live ontmoeten. We krijgen een rondleiding door het hele ziekenhuis. Alle afdelingen gaan we langs. Overal krijgen we uitleg wat er gedaan wordt.

We komen op de operatiekamer uit de Sovjettijd:

Zelfs de intensive care mogen we bezoeken, waar enkele oorlogsslachtoffers liggen. Na de rondleiding gaan we nog naar een kantoor om te overleggen over wat we als Metadidomi doen en wat er ook voor dit ziekenhuis nog meer nodig is. Er worden vele nieuwe en moderne operaties uitgevoerd. Een voorbeeld van een operatie die onlangs is uitgevoerd, o.a. met Laparoscopische middelen die door Metadidomi verzonden waren is hier beschreven:

<https://suspilne.media/264295-u-zitomirskij-likarni-vperse-v-oblasti-proveli-laparoskopicnu-operaciu-z-peresadki-castini-secovoda/>

De 293 stents die besteld zijn worden nog besproken, hopelijk worden deze zo snel mogelijk in Zhytomyr afgeleverd. Na een goed uur wordt er afscheid genomen, en gaan we op weg naar Kyiv.

12:00 zijn we in Kyiv aangekomen. Zelfs op enkele kilometers afstand van de hoofdstad zijn de verwoestingen te zien. Daken van flatgebouwen verwoest en zelfs complete gebouwen zijn ingestort.

We bellen met Dmytro Vavilov. Hij is CEO van Medical Conform LLC. Een bedrijf in Kyiv wat voor ons de stents van Abbott aankoopt, zodat de stents die in UA geregistreerd zijn door Metadidomi geleverd kunnen worden. Dmytro heeft een afspraak voor ons geregeld met professor Maksym Sokolov bij National Scientific Center "M.D. Strazhesko Institute of Cardiology" in Kyiv. Prof. Maksym is chief external specialist of the Ministry of Health of Ukraine in cardiology, principal scientist of the Department of Interventional Cardiology of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine, and professor of the Department of Cardiology of Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education.

We krijgen een hartelijk ontvangst en een uiterst boeiende presentatie over de ontwikkelingen op het gebied van Cardiologie, Stents, en diverse meet resultaten. Er is in de achterliggende 10 tot 20 jaar een enorme vooruitgang geweest in de ontwikkelingen op het gebied van Cardiologie in Oekraïne. Europees gezien, en zelfs wereldwijd behoort Oekraïne nu ook tot de top van de landen met technologische vooruitgang op dit gebied.

Helaas is, door het uitbreken van de oorlog, het voor jonge Oekraïense artsen en cardiologen uiterst moeilijk om contacten te onderhouden met internationale collega's. We geven aan hier in Nederland aandacht voor te vragen, en we zullen navragen of de 3 grootste NL cardio centra wellicht iets kunnen betekenen voor diverse cardio centra in UA.

We gaan nog op de foto met het team van Prof. Maksyme:

We zouden nog lange tijd kunnen praten, maar we moeten opschieten om op tijd te komen voor onze afspraak om 15:00 bij Ambassadeur Jennes de Mol

Na een uitgebreide introductie over wie Metadidomi is, wie wij zijn en hoe we zo in Kyiv terecht zijn gekomen, hebben we een goed gesprek over de ontwikkelingen in Oekraïne en over de diverse hulpacties die door vele instanties en organisaties op diverse niveaus worden ontplooid. We geven aan daar ook graag in bij te willen dragen, en zien uit naar een mogelijk vervolg.

We krijgen nog een traditionele vyshyvanka mee, bewerkt met diverse NL symbolen en maken nog een selfie.

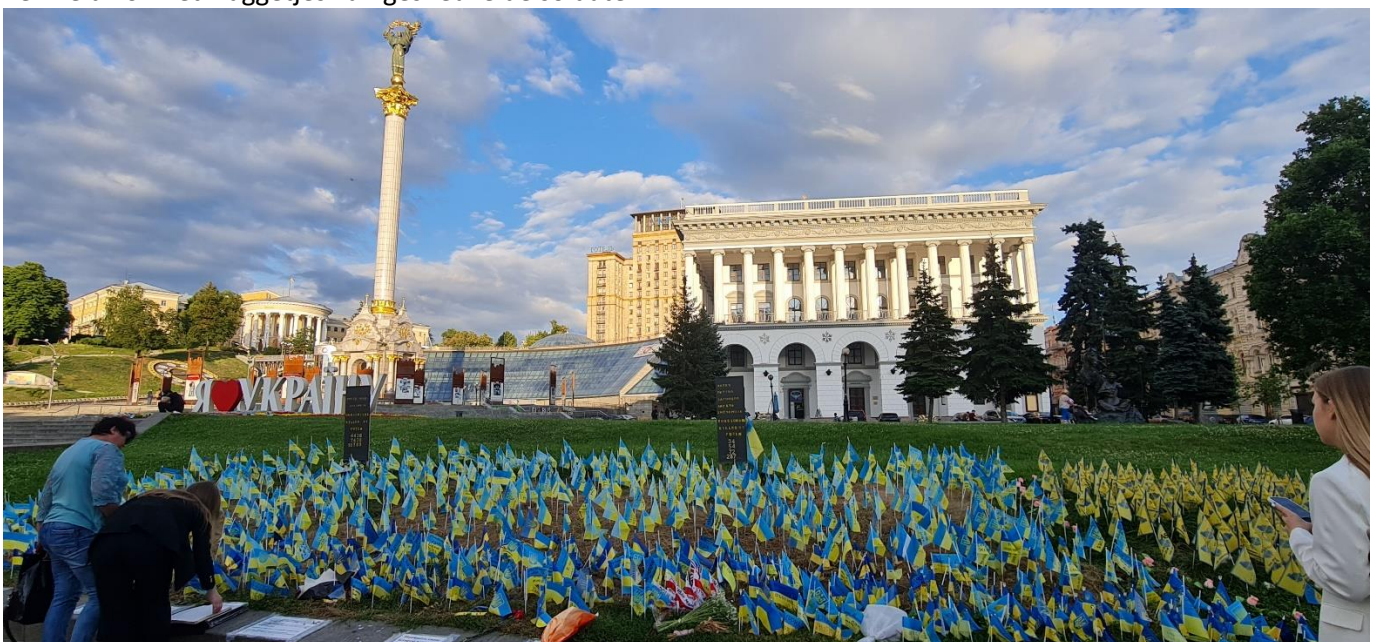

We gaan gauw onze hotelkamer opzoeken. Ons omkleden en wat eten in Kyiv en gelijk een aantal bezienswaardigheden van de hoofdstad van dit mooie land bezoeken.

Een overheidsgebouw waarvan de begane grond is gebarricadeerd. Met een groot spandoek om de Mariupol defenders niet te vergeten! Strijders die wekenlang het verschil hebben uitgemaakt voor Oekraïne!

Een veld vol met vlaggetjes van gesneuvelde soldaten...

Midden in de hoofdstad diverse antitank versperringen.

Ondanks dat het leven doorgaat merk je toch wel een bepaalde spanning. Maar oorlog of niet, Kyiv is een erg mooie stad!

Nog even tanken, en alles klaar maken om morgen twee moeders met hun zonen van 5 en 8 jaar op te halen, en verderop in de stad nog een man van 73 jaar met zijn dochter.

20:15 krijgen we een belletje van Evert. De buschauffeur is met het pasje in Kyiv aangekomen. Of we nog even naar de andere kant van de stad willen rijden, dan kunnen we het pasje ophalen, en zijn we klaar voor vertrek 😊.

Een half uur later valt ook die last weer van onze schouders. Met de bus zullen we geen problemen hebben om de Poolse grens over te steken. Hopelijk met de passagiers ook niet.

Dinsdag 26-07 om 06:30 rijden we naar de eerste plek in Kyiv waar we Gregory (73 jaar) en zijn dochter Irina gaan ophalen.

07:00 Ze staan te wachten op de stoep. Een koffer en tas en verder niets. De man van Irina geeft ons een sterke handdruk. Een strak gezicht nog even een zwaai, en dit is het eerste afscheid, waarvan niemand weet hoelang dit zal duren. Met een brok in m'n keel starten we de bus en rijden we naar de 2^e locatie om de twee moeders met hun zonen op te halen.

07:35 Ook hier staan ze te wachten. Victoria (32jr) haar zoon Artem (8jr) met hun man/vader. Valentina (23jr) met haar zoon Rostislav (5jr) met haar vriend. Ook hier wordt alles snel in de bus gezet. Nog een omhelzing, een aai over de bol van de jongens, een ferme handdruk en tranen in de ogen. Ook hier een afscheid waarvan niemand weet hoe het verder zal gaan. De verantwoording over deze mensen drukt dan toch wel zwaar. Hopelijk hebben we een veilige reis naar NL.

We rijden terug naar Zhytomyr om Natasha op te halen. Zij heeft na ruim 4,5 maand één lang weekend echt thuis kunnen zijn met haar man. De 2 kinderen veilig in NL. Toch komt ook hier een eind aan. We hebben afgesproken haar bij een tankstation op te halen.

09:30 we komen aan bij het tankstation. Nog even wachten en daar wordt Natasha door haar man gebracht. Ook hier snel de koffer in de bus, een omhelzing en een stevige handdruk, en ook dit afscheid is kort maar erg krachtig. Het is stil in de bus. Iedereen heeft zijn/haar eigen gedachten. Nog lange tijd nadat we iedereen hebben opgehaald voel ik de handdrukken van de mannen nog na. Ze geven hun geliefden mee aan een vreemde naar een land ruim 2000 km verderop.

We vragen voor de zekerheid of iedereen zijn/haar paspoort heeft, maar krijgen te horen dat Valentina geen biometrisch paspoort heeft. Die was niet op tijd klaar... We remmen even af, controleren het reisdocument wat ze wel bij heeft, en gaan ervan uit dat dit voor de grensovergang geen probleem moet opleveren. Wel is de spanning op het gezicht af te lezen.

De reis verloopt voorspoedig. De grensovergang naar Polen die we op de heenweg hebben genomen is nu gesloten. We kiezen ervoor om de grensovergang Budomierz – Hruszów te nemen. Ruim voor de echte grensovergang staat er een file. We sluiten aan, maar het schiet totaal niet op. Op de heenweg waren we in ruim een half uur de grens over, terwijl we onze kentekenpas niet bijhadden, nu staan we al ruim 3 uur stil en schuiven telkens 1 á 2 auto's op in de rij.

Uiteindelijk komen we dan toch bij de grens aan.

Nu heeft Natasha best wel zenuwen. Ze is al langer dan 90 dagen in NL geweest, en eigenlijk moet je dan een aparte sticker van IND hebben om weer zonder problemen de grens over te kunnen. Nu kon die sticker niet op tijd gegeven worden, omdat er bij IND een enorme achterstand was. Een bewijs van inschrijving en alle overige papieren zijn verder wel in orde. Na nog een uur op de grens zelf bezig te zijn geweest kunnen we dan toch eindelijk doorrijden. De opluchting bij iedereen is groot!

Er komt weer een lach op het gezicht en we maken even een selfie:

We rijden door naar Tesco een groot opvangplaats in Przemyśl waar al maandenlang vele Oekraïense vluchtelingen (en ook mensen uit andere landen) tijdelijk worden opgevangen, totdat ze een plek op een bus of trein kunnen krijgen zodat ze verder naar Polen, Duitsland, Nederland of ergens anders toe kunnen gaan.

Door alle vertraging bij de grensovergang gaat het deze avond niet meer lukken om met Jay en Irene af te spreken. We besluiten daarom om eerst nog maar even bij de Mc Donalds te gaan eten. De kinderen hebben dat ook zeker verdiend! Zelden zulke lieve en vooral rustige jongens gezien. Ieder half uur ontdooiden ze verder en werd de lach alsmar groter.

21:00 Het eten is op, we stappen in de bus en rijden de laatste 10 minuten naar de opvangplek. Onze Oekraïense gasten worden ingeschreven en Andrea en ik melden ons aan als vrijwilliger. We krijgen een geel polsbandje om, en gaan naar binnen, niet goed wetend wat ons te wachten staat. Er zijn een aantal kleinere ruimtes waar +/- 15 tot 20 stretchers stijf naast elkaar staan. We worden door een Duitse vrijwilligster die goed Engels kan meegenomen naar de grote ruimte. Hier branden felle TL-lampen, en rijen aan rijen stretchers staan hier klaar met overal mensen die liggen of zitten. We worden wat naar achteren in de zaal verwezen, daar kunnen we een kussen en een deken pakken, en probeer maar een plekje te vinden waar je de nacht kan doorbrengen... Onze gasten staan nog aan het begin van de zaal met elkaar te praten. De gezichten staan erg bedrukt. Na een kort moment komt met tranen in de ogen de vraag of ze misschien in de bus mogen slapen. Daar heb je dan toch wat meer privacy, wat meer rust, en ook voor de kinderen is dat misschien wel beter.

Ik snap het verzoek. Het is inderdaad erg overweldigend om in zo een grote zaal te komen. Fel verlicht, erg benauwd, de geur is niet echt prettig, en privacy hoeft je er niet te zoeken.

We gaan met ze mee naar buiten terug naar de bus. Toch heb ik hier ook geen goed gevoel bij. Ik kan toch niet een man van 73 en twee kinderen van 5 en 8 jaar de nacht in een bus laten doorbrengen? Ik zoek via Booking.com een aantal hotelkamers in de buurt en stel voor om daarnaar toe te rijden. Een tweepersoonskamer kost € 59,- een eenpersoonskamer kost € 42,- Wat voor ons een vrij makkelijke beslissing lijkt is voor deze mensen toch een hele opgave. Het verzoek komt nogmaals of ze in de bus kunnen overnachten. Ik geef aan dat we nog iets van ons budget overhebben, en dat ik deze kosten graag wil betalen. Ik hak de knoop door en om 22:45 ligt iedereen moe van de lange dag veilig in een eigen bed op een hotelkamer.

Woensdag 27-07 om 07:30 ontbijten we gezamenlijk. Iedereen ziet er weer goed uit na een fatsoenlijke nachtrust. Eerlijk gezegd kon ik het zelf ook heel goed gebruiken om even een nacht goed te kunnen slapen.

Het ontbijt zag er ook voortreffelijk uit. Dit was een goede start van deze dag. De gasten konden tot 12:00 op de kamer blijven of buiten een rondje lopen. Voor de kinderen was er zelfs een klein speeltuintje.

09:00 We hadden deze morgen afgesproken met Irene. Zij bemant de NL desk van OMWUA op de opvangplaats waar we gisteren geweest zijn. We hebben even e.e.a. besproken, en zijn toen voorgesteld aan Sara. Een vrouw met één

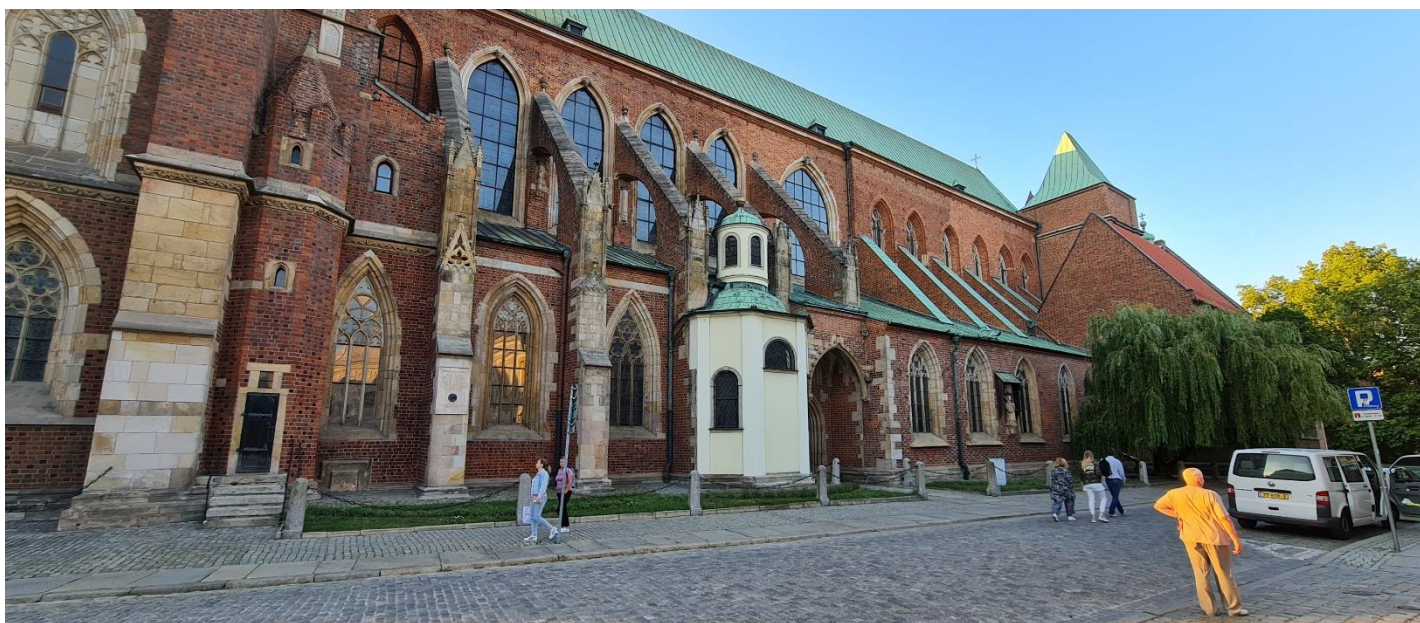
been in een rolstoel. Ze kwam uit Engeland en stuurde een grote groep vrijwilligers aan met diverse taken. Wat een pit en wat een gedrevenheid heeft ze!

We kregen een vuilniszak mee, met het verzoek om het hele terrein buitenom na te lopen op zwerfvuil. Dit was met een goede 20 min. gedaan. Toch nog ¼ vuilniszak vol verzameld...

Toen we weer naar binnen gingen kregen we een bezem, veger & blik en een spuit met desinfectie mee. Alle bedden waar geen deken / kussen / kleding op lag moesten we goed schoon maken, desinfecteren en de vloer aanvegen. Niet het meest plezierige werkje, maar ook dit moet gedaan worden. Al vrij snel kwam er één Oekraïense man van zijn stretcher af en ging uit zichzelf meehelpen. Echt een voorbeeld voor zijn volk! Samen met 2 jongen mensen van de scouting uit Duitsland en Argentinië hebben we zo stretcher voor stretcher gedaan. Veel mensen bleken die ochtend ook alweer vertrokken te zijn, zonder hun deken + kussen op te ruimen. Alles wordt domweg achtergelaten. Een grote stapel dekens en kussens hebben we verzameld en in grote zakken gedaan, en meegegeven aan de wasserette.

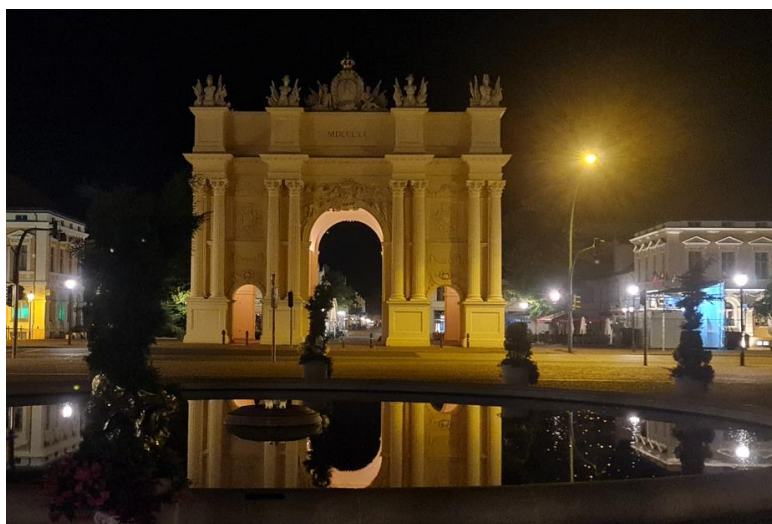
Rond **12:30** namen we afscheid. We hebben bij Irene nog een stapel simkaarten van T-Mobile voor in NL opgehaald, onze handen, armen, nek, gezicht en alle andere stukken huid wat maar enigszins in contact was geweest goed gewassen en gedesinfecteerd, en terug in de bus naar het hotel. Daar snel even omkleden, opfrissen, iedereen inladen, en beginnen aan het laatste lange stuk naar huis... Alle gasten (behalve Natasha) moesten in Groningen bij andere familieleden worden afgezet.

19:00 Wrocklow kwam op de borden te staan. We kregen de vraag van Irina of we daar dicht in de buurt zouden komen, en of we dan misschien heel even zouden kunnen stoppen. Haar vader Gregory was in die stad geboren en heeft tot zijn 2^e jaar daar gewoond waarna hij naar Oekraïne is verhuisd. Uiteraard willen we op zo een lange reis best een klein half uurtje omrijden om deze stad even aan te doen. Dat leverde voor ons ook nog een paar mooie foto's op:

Toch maar weer snel in de bus, en verder door naar NL.

Donderdag 28-07 om 00:45 We komen door Berlijn. Het was oorspronkelijk de bedoeling dat we hier 's ochtends vroeg rond een uur of 7 zouden aankomen, maar toch maar even stoppen, en snel nog een foto van de Brandenburger Tor:

07:30 We komen aan in Groningen. Het eerste adres waar we stoppen woont de zus van Irina, de andere dochter van Gregory met haar zoon. De blijdschap dat alles goed is gegaan en het weerzien na lange tijd maakt veel goed. Toch blijft er het gemis naar het land en de familie en vrienden die achtergelaten zijn.

07:45 We komen bij het 2^e adres in Groningen aan. Hier stappen Victoria, Valentina en hun zonen uit. Ook hier een heel blij en emotioneel weerzien met hun moeder. We drinken hier nog even een bakje koffie, maar gaan dan ook weer snel verder. Natasha wil ook dolgraag haar kinderen weer zien.

12:00 We zijn bij het laatste adres. Natasha is weer terug bij haar kinderen en broer. Ook hier een gelukkig weerzien, maar ook hier een gemis van geliefden die in Oekraïne zijn achtergebleven. Ik maak nog even kennis, en ga tenslotte ook weer naar huis.

De reis zit erop. Alles is gelukkig heel voorspoedig gegaan. We hebben veel kunnen doen en enorm veel indrukken opgedaan. Ondanks de taalbarrière zijn er mooie vriendschappen ontstaan. Het werk is nog niet gedaan. Veel moet nog gebeuren. Ook in de dagen en weken erna is er nog veel contact.

Een heel hartelijk dank aan Arjan en Evert van Dijke van Metadidomi stichting voor het beschikbaar stellen van de bus, voor al het werk wat op de achtergrond gedaan is, voor de enorme drive om mensen in Oekraïne te helpen. Het is te hopen dat de oorlog snel tot een eind komt, maar dat ziet er voorlopig nog niet naar uit. En ook al stopt de oorlog, dan nog blijft er een enorme verwoesting achter met een hele grote hulpvraag op diverse gebieden. Hopelijk kunnen we nog veel doen en betekenen de komende maanden.

Andrea bedankt voor het beschikbaar stellen van je tijd, voor het meerijden en meewerken tijdens deze week.

Ivan, Tanja, Sasha, Angel, Marina en alle andere vrijwilligers in Oekraïne die meehelpen om waar mogelijk het leed enigszins te verzachten, bedankt voor de enorme gastvrijheid en voor de zeer fijne gesprekken. We denken er nog veel aan terug!

Yvonne, Inge, Vitaly, Dmytro, Maksym, ambassadeur de Mol, het hele team van OMWUA en vele anderen die nu niet met naam genoemd worden, maar die ontzettend veel werk op de achtergrond verrichten, ook heel erg bedankt! Ik kijk uit naar een lange en succesvolle samenwerking!

En uiteraard wil ik ook mijn gezin bedanken dat ze achter me staan, dat ik in alle rust en vrede een thuis heb, waar amper zorgen zijn, waardoor ik ook een deel van mijn tijd hieraan kan besteden.

Maar boven alles zijn we God dankbaar voor de gezondheid, voor de welvaart, voor de omstandigheden waar wij in leven. We zijn niets beter dan al deze mannen, vrouwen en kinderen die dagelijks onder dit geweld moeten lijden.

Laten we blijven omzien naar elkaar.

Soli Deo Gloria!